

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ

Ενότητα: ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ

Μαριλένα Παπαπερικλέους

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

- **Ενότητα:** Το σώμα
- **Θέμα:** Μαθαίνω τα μέρη του σώματος
- **Χρόνος:** 2 ώρες
- **Προφίλ Μαθητών:** 12 παιδιά (μικτών ικανοτήτων), ηλικίας 4-5 χρονών
- **Προϋπάρχουσα γνώση:** Αριθμοί

Στόχοι ενότητας

Οι μαθητές πρέπει να είναι ικανοί:

- να ονομάζουν τα μέρη του σώματος: το κεφάλι, τα μαλλιά, τα χέρια, τα πόδια, τα γόνατα (νηπιαγωγείο).
- να ονομάζουν τα μέρη του σώματος: «κεφάλι, μαλλιά, σώμα, χέρια, πόδια, ώμοι, γόνατα, δάκτυλα, κοιλιά» (προδημοτική).
- να δείχνουν τα μέρη του σώματος που αναφέρονται πιο πάνω.

- να προφέρουν σωστά τις λέξεις του νέου λεξιλογίου που αναφέρονται πιο πάνω.
- να τραγουδούν το τραγούδι «Κεφάλι , ώμοι, γόνατα και πόδια».
- να λένε τις φράσεις:
  - Να το κεφάλι / το σώμα (μέρος του σώματος).
  - Να τα χέρια / τα πόδια (μέρη του σώματος).

ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΞΕΟΥΜΕ!

- *Χρησιμοποιούμε φράσεις επικοινωνίας που καθιερώνονται από την αρχή και χρησιμοποιούνται πάντα με τον ίδιο τρόπο, ώστε τα παιδιά να τις αναγνωρίζουν και στην πορεία να τις μαθαίνουν.*

Αυτές οι φράσεις αφορούν:

Οδηγίες: Βλέπω / Ακούω τη δασκάλα/ Σηκωθείτε/ Καθίστε/
Πάνω το χέρι/ Κάτω το χέρι/ Κάνω κύκλο.

Ερωτήσεις / Απαντήσεις καθημερινότητας:

Τι κάνεις; Είμαι καλά, ευχαριστώ. Δεν είμαι καλά.

Τι μέρα είναι σήμερα; Είναι ...

Τι καιρό κάνει σήμερα; Φυσάει. / Βρέχει./ Έχει ήλιο. κτλ.

- **Είναι καλά να χρησιμοποιούμε ένα παιχνίδι(π.χ. μπάλα) όταν ζητάμε από τα παιδιά να μιλήσουν, διότι λειτουργεί ως κίνητρο.**

Επίσης, μπορεί να αποτελέσει την μασκότ του μαθήματος μας με δικό της όνομα και χαρακτηριστικά.

ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (120΄)

- Καλωσόρισμα/ Πώς είσαι;/ Τι μέρα είναι; / Καιρός (10΄)
- Επαναφορά βασικών ερωτήσεων: Πώς σε λένε; Πόσων χρονών είσαι; Είσαι αγόρι ή κορίτσι;(5΄)
- Επαναφορά προηγούμενου λεξιλογίου με παιχνίδι (5΄)
- Παρουσίαση καινούργιου λεξιλογίου/ θέματος (15΄)
- Παιχνίδια εμπέδωσης καινούργιου θέματος (20΄)
- Χειροτεχνία, Κουκλοθέατρο, Παραμύθι (60΄)
- Κλείσιμο μαθήματος με παιχνίδι στο χαλί για επαναφορά καινούργιου λεξιλογίου (5΄)

1. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ/ ΜΕΡΑ/ΚΑΙΡΟΣ (10')

- Καλημέρα, παιδιά.
- Καλημέρα κυρία Μαριλένα.
- Τι κάνετε;
- Πολύ καλά, ευχαριστούμε.

- Τι μέρα είναι σήμερα; (Τραγούδι «Οι μέρες της βδομάδας» / Βοήθεια με τα δαχτυλάκια τους-κάθε δάχτυλο είναι μία μέρα)
- Σάββατο.

- Τι καιρό κάνει σήμερα; (Στην αρχή μέχρι να μάθουν τον καιρό τα παιδιά τον θυμίζουμε με σύντομο παιχνίδι.)
- Έχει ήλιο. / Έχει σύννεφα. / Φυσάει. / Βρέχει./ Κάνει κρύο.
- (Οι κάρτες για τον καιρό και τη μέρα μπαίνουν στον πίνακα)

Ο ΚΑΙΡΟΣ

(ΠΑΙΧΝΙΔΙ: ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΛΕΝΕ ΤΗ ΦΡΑΣΗ ΚΑΙ

ΚΑΝΟΥΝ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΟΤΑΝ Η ΕΙΚΟΝΑ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ/ΕΠΑΝΕΡΧΕΤΑΙ)

2.ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΠΑΙΧΝΙΔΙ (5')

- Μαρία, πώς είσαι;
- (Είμαι) καλά, ευχαριστώ.

- Πώς σε λένε;
- Με λένε Κώστα.

- Άννα, πόσων χρονών είσαι;
- (Είμαι) 5.

- Είσαι αγόρι ή κορίτσι;
- (Είμαι) αγόρι.

Κάθε παιδί παίρνει διαφορετική ερώτηση (random question game) και την λέει για να ακουστούν όλες οι ερωτήσεις.

3. ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ ΜΕ ΠΑΙΧΝΙΔΙ (5')

- **Ταχυδρόμος (παιχνίδι ανάκλησης λεξιλογίου):** Τα παιδιά κάθονται στο χαλί, κλείνουν τα μάτια τους και ο/η εκπαιδευτικός περνά από μπροστά τους και αφήνει μία εικόνα. Όταν τα παιδιά ανοίξουν τα μάτια τους θα πρέπει να πουν τι κάρτα πήραν (υποθέτουμε ότι το προηγούμενο μάθημα ήταν χρώματα, αριθμοί).
- **«Κλείστε τα μάτια.»** (Η δασκάλα μοιράζει χρώματα και αριθμούς στα παιδιά. Το υλικό μοιράζεται ανάλογα με τις δυνατότητες των παιδιών)
- **«Ανοίξτε τα μάτια.»** (Ο /Η εκπαιδευτικός ρωτάει κάθε παιδί τί πήρε.)

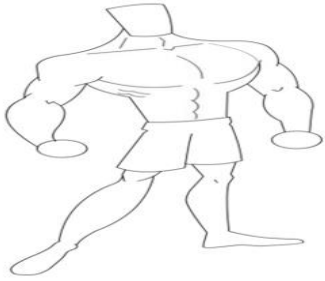

4. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ (15')

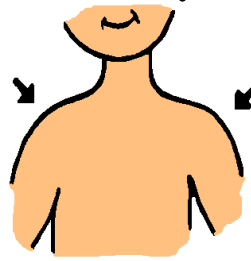
- Το τραγούδι προσφέρεται για τη παρουσίαση νέου λεξιλογίου. Μπορεί να περιέχει όλο το νέο λεξιλόγιο ή μέρος αυτού, π.χ. «Κεφάλι, Ώμοι, Γόνατα, Πόδια»
- 1) Παρουσιάζουμε το τραγούδι κάνοντας τις ανάλογες κινήσεις. Τα παιδιά αρχικά επαναλαμβάνουν το τραγούδι σε συνδυασμό με την κίνηση. Το μαθαίνουν σταδιακά με τις συνεχόμενες επαναλήψεις.
- 2) **Καθρέφτης:** Η δραστηριότητα αυτή αφορά την επανάληψη λέξεων και κινήσεων από τα παιδιά. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία οι λέξεις να λέγονται με αργό ρυθμό και συλλαβιστά για να γίνεται καλύτερη αφομοίωση τους. Στη συνέχεια αυξάνεται η ταχύτητα.
- 3) Μπαίνουν όλες οι εικόνες στον πίνακα και τα παιδιά λένε ομαδικά την εικόνα που εξαφανίζεται. Αυτό μπορεί να γίνει και στον υπολογιστή.

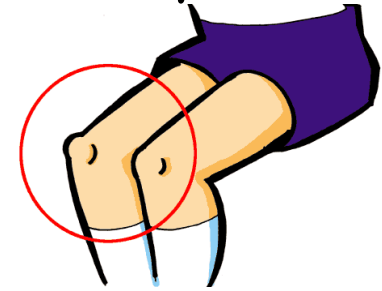
το σώμα

οι ώμοι

τα γόνατα

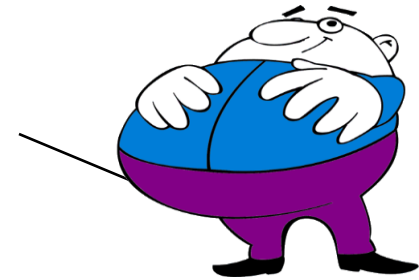
τα πόδια

τα χέρια

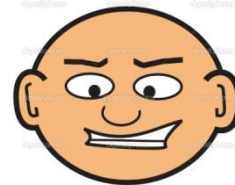
η κοιλιά

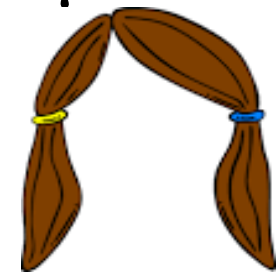
τα δάχτυλα

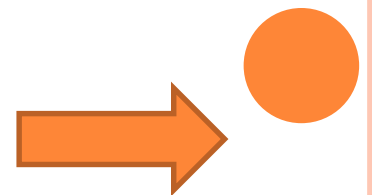
το κεφάλι

τα μαλλιά

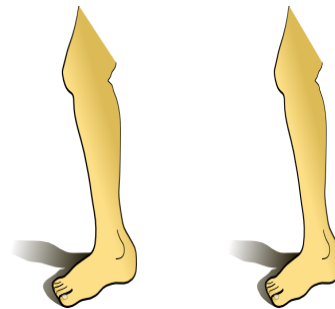
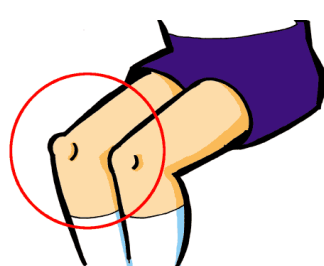
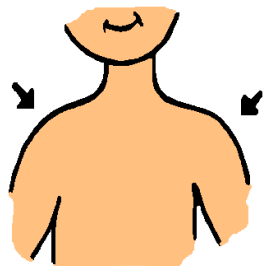
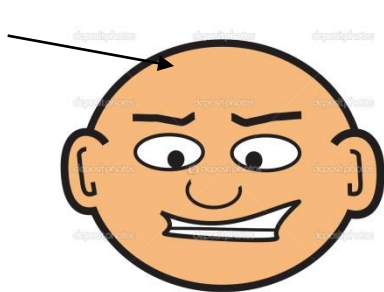

- 4) Ο εκπαιδευτικός λέει μόνο τις λέξεις και τα παιδιά κάνουν την ανάλογη κίνηση και αντίστροφα. Στη συνέχεια αυξάνεται η ταχύτητα των εντολών. Ένα παιδί μπορεί να αναλάβει το ρόλο του δασκάλου.
- *Είναι καλά όταν κάνουμε πρώτη παρουσίαση λεξιλογίου οι δραστηριότητές μας να στοχεύουν πρώτα σε ομαδική επανάληψη των λέξεων και πιο μετά σε ατομική διότι βοηθά τα παιδιά να νιώσουν περισσότερη ασφάλεια και αυτοπεποίθηση.*
  - *Σε περίπτωση που δεν υπάρχει τραγούδι οι λέξεις μπορούν να παρουσιαστούν με κάποιο ρυθμό στα παιδιά, διότι τα βοηθά και να τις θυμούνται, αλλά και να τις λένε με μεγαλύτερη ευκολία. Επίσης, πολύ βοηθητικό είναι όταν οι λέξεις συνδέονται με συγκεκριμένη κίνηση.*

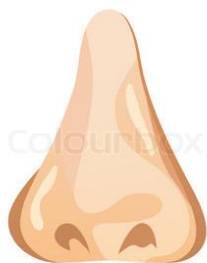
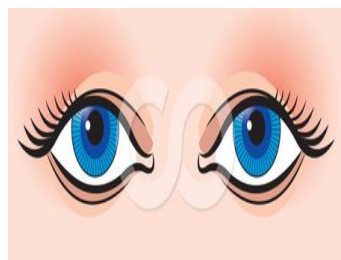

ΚΕΦΑΛΙ, ΩΜΟΙ, ΓΟΝΑΤΑ, ΠΟΔΙΑ

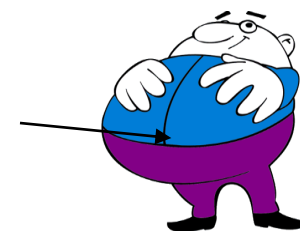
Κεφάλι, ώμοι, γόνατα, πόδια (2)

Μάτια, μύτη, στόμα, αυτιά

Χέρια, δάχτυλα, μαλλιά, κοιλιιά

5. ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗΣ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ (20΄)

Από τη λέξη στη φράση:

*Στη συνέχεια μπορούμε να εισαγάγουμε τη φράση «**Να το/τα/η ...**». Η φράση αυτή προηγείται της φράσης «**Έχω ένα / μία ...**» γιατί τα παιδιά δεν χρειάζεται να κάνουν καμιά προσαρμογή, εκτός από την πρόσθεση της λέξης «**να**» στο λεξιλόγιο που μαθαίνουν.*

- 5) **Παιχνίδι στον κύκλο «Δείχνω την εικόνα»:** Τα παιδιά στέκονται σε κύκλο. Οι εικόνες μοιράζονται σε κάποια παιδιά. Τα υπόλοιπα παιδιά, στο άκουσμα της λέξης (π.χ. κεφάλι), αγγίζουν το μέρος του σώματός τους στο οποίο αναφέρεται η συγκεκριμένη εικόνα λέγοντας τη φράση «**Να το κεφάλι.**»

Είναι σημαντικό να γίνεται αρκετή εξάσκηση και στη διδασκαλία φράσεων, η οποία να αρχίζει πρώτα σε ομαδικό επίπεδο.

- *Επιπλέον, οι δραστηριότητες μας να έχουν κάποιο νόημα, έτσι ώστε τα παιδιά να μην επαναλαμβάνουν κάτι απλά και μόνο για χάρη της επανάληψης. Οι δραστηριότητες μην απαιτούν από τα παιδιά να είναι συνέχεια καθισμένα για να μην κουράζονται.*
- 6) **Αγάλματα:** Τα παιδιά είναι όρθια. Επιλέγουμε ένα παιδί (τον αρχηγό) το οποίο περπατά ανάμεσα στα άλλα παιδιά και επιλέγει τρία από αυτά λέγοντας τους μια φράση ψιθυριστά στο αυτί. Τα παιδιά αυτά κάνουν τη σχετική κίνηση και μένουν σαν αγάλματα. Στη συνέχεια, τα υπόλοιπα παιδιά πρέπει να πουν τη σωστή φράση για να μπορέσουν τα παιδιά που υποδύονται τα αγάλματα να μετακινηθούν. Αυτό το παιχνίδι είναι καλό γιατί πρώτο, αξιοποιούμε παιδιά πιο ικανά και δεύτερο, λιγότερο ικανά παιδιά έχουν ακόμη μια ευκαιρία να ακούσουν και να επαναλάβουν την φράση. Το παιχνίδι εφαρμόζεται σε αυτή τη μορφή αν τα παιδιά είναι έτοιμα να πουν τη φράση από μόνα τους. Αν όχι, τότε **διαφοροποιούμε** τη δραστηριότητα, ζητώντας από όλη την τάξη να μαντέψει ποια ήταν η φράση, όπως επίσης λέμε στον αρχηγό να επιλέξει μόνο ένα παιδί για άγαλμα.

ΠΑΡΑΜΥΘΙ , ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ , ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

- Μετά την παρουσίαση του λεξιλογίου και τα διάφορα παιχνίδια για εξάσκηση και εμπέδωσή του, είναι καλό να ακολουθήσει ένα παραμύθι, δραματοποίηση του παραμυθιού, καθώς και χειροτεχνίες από τα παιδιά. Στο τέλος του μαθήματος μαζεύουμε τα παιδιά για να ένα πολύ σύντομο παιχνίδι όπως το «Ψαρεύω τη σωστή λέξη.»

Ο ΠΑΚΙ ΤΟ ΑΡΚΟΥΔΑΚΙ ΣΤΟ ΓΙΑΤΡΟ

«Κόκκινη κλωστή δεμένη
στην ανέμη τυλιγμένη.
Δώσ' της κλώτσο, πάτσο να γυρίσει
παραμύθι ν' αρχινήσει!»

- Διαλέγουμε μια ιστορία και απλοποιούμε το κείμενο.
- Διαβάζουμε την ιστορία με ύφος και τοποθετούμε τις εικόνες στη πινακίδα.

Ο ΠΑΚΙ ΤΟ ΑΡΚΟΥΔΑΚΙ ΣΤΟ ΓΙΑΤΡΟ

- Ανακατεύουμε τις εικόνες και ζητάμε από τα παιδιά να θυμηθούν την σειρά και να τις βάλουν στην σωστή θέση. Αφαιρούμε μια εικόνα από τη σειρά και ζητάμε να θυμηθούν ποια είναι η εικόνα αυτή.

- Δραματοποιούμε το παραμύθι και χρησιμοποιούμε λέξεις από το λεξιλόγιό μας. Μπορούμε να βάλουμε και χαμηλή μουσική να συνοδεύει τις κινήσεις των παιδιών.

«Αχ! Το χέρι μου, το πόδι, το κεφάλι. Όχι, δεν πονάει/ναι πονάει το χέρι, το πόδι, το κεφάλι μου.»

ΚΟΥΚΛΟΘΕΑΤΡΟ

- Με μια κουκλίτσα ή περισσότερες μπορούμε να κάνουμε διάλογους με τα παιδιά , ή τα παιδιά μεταξύ τους.
- Ξεκινάμε με ένα μικρό τραγουδάκι, στο άκουσμα του οποίου τα παιδιά θα αναγνωρίζουν ότι είναι η ώρα για κουκλοθέατρο, π.χ.

**«Κουκλοθέατρο, κουκλοθέατρο παιδιά μου.
Μαζευτείτε, μαζί μας να χαρείτε!»**

ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑ

- Διαφοροποίηση ανάλογα με το αν είναι νηπιαγωγείο ή προδημοτική.

-Νηπιαγωγείο: χρωματίζουμε τον Πάκι και του βάζουμε τον επίδεσμο εκεί που πρέπει. Τον κόβουμε γύρω - γύρω και τον βάζουμε στο καλαμάκι.

-Προδημοτική: Χρωματίζουμε τον Πάκι και τον κόβουμε κομμάτια. Φτιάχνουμε με τα κομμάτια πάζλ πάνω σε περίγραμμα.

- **«Ψαρεύω» τη σωστή εικόνα (παιχνίδι αναγνώρισης λεξιλογίου):** Τα παιδιά στέκονται σε κύκλο και ο/η εκπαιδευτικός ρίχνει στη μέση του κύκλου διάφορες κάρτες με εικόνες του νέου λεξιλογίου. Στη συνέχεια λέει σε κάποιο παιδί να «ψαρέψει» μία συγκεκριμένη εικόνα και το παιδί την παίρνει και την αφήνει μπροστά του. Αυτό γίνεται μέχρι να εξαντληθούν όλες οι εικόνες. Είναι καλό αν οι εικόνες είναι αρκετές ο/η εκπαιδευτικός να μην τις βάλει όλες από την αρχή για να μην μπερδεύονται τα παιδιά.
- **Κυνηγοί εικόνων (παιχνίδι ακουστικής αναγνώρισης λεξιλογίου):** Μοιράζονται διάφορες εικόνες στα τραπέζια και τα παιδιά βρίσκονται στο χαλί. Ο/η εκπαιδευτικός διαλέγει 2-3 κυνηγούς. Τα παιδιά στο χαλί λένε μια λέξη για να βρουν οι κυνηγοί την αντίστοιχη εικόνα από τα τραπέζια.

Οι κυνηγοί ψάχνουν για την εικόνα στα τραπέζια. Όποιος τη βρει αλλάζει θέση με κάποιο άλλο παιδί που βρίσκεται στο χαλί.

Αυτό το παιχνίδι είναι καλό για υπενθύμιση λεξιλογίου, αλλά και για κατηγοριοποίηση λεξιλογίου αν π.χ. ο/η εκπαιδευτικός πει στα παιδιά να «κυνηγήσουν» μόνο εικόνες που απεικονίζουν λέξεις που έχουν σχέση με το σώμα (εννοείται ότι σε αυτή την περίπτωση πρέπει να έχουν τοποθετηθεί και άσχετες εικόνες στα τραπέζια). Επίσης, το παιχνίδι μπορεί να διαφοροποιηθεί χρησιμοποιώντας τη φράση « Να το/τα/η...»

- Μαντεύω τη λέξη (guessing game, παιχνίδι ανάκλησης λεξιλογίου): Κάποιο παιδί επιλέγει μία λέξη και τα άλλα πρέπει να μαντέψουν ποια είναι αυτή η λέξη. Αν τα παιδιά μας είναι σε πιο προχωρημένο στάδιο μπορούν να ρωτάνε με το « Είναι...;» αλλιώς ρωτάνε απευθείας τη λέξη.

- **Κύβος με διαφορετικές λέξεις / εικόνες σε κάθε πλευρά (παιχνίδι ανάκλησης λεξιλογίου):** Τα παιδιά κάθονται σε κύκλο και ρίχνουν τον κύβο σε κάποιο παιδί απέναντί τους. Σε όποια πλευρά προσγειωθεί ο κύβος, το άλλο παιδί πρέπει να πει τη λέξη. Το παιδί αυτό θα πρέπει με τη σειρά του να ρίξει πίσω τον κύβο σε άλλο παιδί.

- **Σκυταλοδρομία με εικόνες (παιχνίδι ανάκλησης λεξιλογίου):**

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο ομάδες. Μπροστά τους και σε κάποια απόσταση τοποθετούνται δύο σετ εικόνων. Με το σύνθημα του / της εκπαιδευτικού τα παιδιά τρέχουν, παίρνουν μία εικόνα και επιστρέφοντας λένε τη λέξη που απεικονίζει η εικόνα και τη δίνουν στο επόμενο παιδί. Νικήτρια είναι η ομάδα που τελειώνει πρώτη.

